

Lokális kulturális elemek diffúziója a Római Birodalomban

ÚJVÁRI EDIT

SZTE JGYPK Művelődéstudományi Intézet, egyetemi docens

ujvari.edit@szte.hu

Kulcsszavak: kulturális diffúzió, interpretatio Romana, szinkretizmus

Előadásomban a globalizáció és a helyi kultúrák viszonyának egy kultúrtörténeti példáját szeretném bemutatni, a kulturális diffúzió elméletének alapján. Az európai kultúrának máig meghatározó alapja az ókori római kultúra, amelynek számos kulturális öröksége között az ún. „interpretatio Romana” jelensége a konferencia témája szempontjából kimondottan tanulságos. Ezt a kultúr- és vallástörténeti jelenséget megvizsgálva arra keresem a választ, hogy az ókori Mediterráneum népeit birodalmi egységbe vonó/kényszerítő Róma valláspolitikájának toleráns vonatkozásai hogyan eredményezték a lokális kulturális elemek birodalmi, „globalizált” változatainak létrejöttét, a különböző népcsoportok helyi kulturális hagyományainak elterjedését a birodalom területén. Az eltérő gyökerű kultúrák egymásra hatásának folyamatában mind a szinkretizmusra, mind a lokális hagyományok újraértelmezésére, jelentésbővülésére találunk példát. Az egykori Pannonia provincia régészeti anyagában az egyiptomi eredetű Izisz misztériumok emlékei ugyanúgy bizonyítják mindezt, mint a perzsa eredetű Mithrasz-kultusz fennmaradt szobrászati emlékei.